

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XV. Aduentus Oratorum Ducis VVirtembergici, & Septemuiiri Saxonis. Eorum postulata in Cœtibus generalibus. Sessio habita 25. Ianuarij anni 1552. in qua fides publica securitatis Protestantibus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

1551. inflictâ pœnâ grauiori cùm grauiora sunt crimina, quantum corporis animique robur in pœnitente patitur: & in re dubia par est, ad mitiorem partem se flectat, ne Sacramento tam necessario tamque arduo difficultatem augeat: præterquam quòd non modica satisfactionis pars est ipse pudor, quo quis erubescit dum seipsum accusat, aperitque eam sui criminis conditionem, cuius conditionis interdum magis quàm ipsius criminis illum pudet. Hoc autem est quoddam multæ genus, quod si culpam non adæquat, cuiusque tamen culparum generi ac numero semper aptatur, nimirum rubor ille coram vno homine, loco publicæ infamæ, quâ iuste postea Deo puniri, tametsi æternum supplicium condonaret. Quantum verò vtilitatis conferat ad morum probitatem hæc distinctæ Confessionis necessitas à Christo præscripta, vt venia impetretur, evitenturque inferorum miseria; quantum roboris habeat tum ad coercendos homines à variis flagitiis, ex timore illius præuisi ruboris, tum postea ad emendandos ope Sacerdotis aberrantium mores, ad expurgandos à pravis animorum affectionibus, ad reuocandos in viam salutis, falsi sunt ipsi hæretici, cùm operam dederunt, vt per humanam legem eam institutionem reponerent, postquam illam per Diuinæ legis contemptum abrogauerant. Sed frustra id moliri: vt enim soli Deo ad eam excogitandam adfuit sapientia, itidem eadem vni adfuit potentia, quâ efficeret vt eam homines & communiter acciperent, & faciliter tolerarent. Opus enim verò quod antiquis omnibus legislatoribus fieri numquam posse visum fuisset, quippe eorum nemini accommodantur ea verba S. Augustini Deum alloquentis, quæ tam absurda Pelagio sonuerunt: *Da quod inbes, & inbe quod vis.* Sed iter prosequamur.

C A P V T X V.

Aduentus Oratorum Ducis VVirtembergici, & Septemviri Saxonis. Eorum postulata in Cæteribus generalibus. Sessio habita 25. Ianuarij anni 1552. in qua fides publica securitatis Protestantibus rursus data, & articulorum decisio illis petentibus prorogata.

Lib. 23.

ILlicò post Sessionem conuersa opera est ad concinnandos de rebus destinatis Canones pro Sessione futura: & Suavis infeliciter mendax, quia immemor, narrat quod hauserat è suo Sleidano. Quamquam Canones de quatuor articulis prorogatis parati erant antea.

anteà in promptu essent, denuò fuisse in quodam peculiari conuentu ad incudem reuocatos, perinde ac si nihil ad id vsque temporis agitatum de illis fuisset; cum tamen paulò anteà idem retulisset, Legatum iugi oratione Patres cohortatum, ne res semel ab ipsis firmatas, etsi nondum promulgatas, ad trutinam repeterent, atque ea de causa recufasse examini subiicere nouas difficultates, quamuis ponderosas, quas Theologi Louanienfes & Colonienfes, Franciscani & Pelargus protulerunt; idque, ne huiusmodi exemplo nixi Protestantes eò venturi, aggredierentur ipsi quoque obstinatas & importunas disputationes. Quo pacto igitur tam repente Legatus ac Synodus senta voluntatemque mutarunt?

2. Quin tunc planè maior fuisset adhibenda circumspectio à Suauiprætexta, ne Protestantibus, Catholicorum exemplo, ad recognoscenda iam Decreta animus adderetur. Tridentum accesserant Oratores, quos nominauimus, Ducis Wirtembergensis, simul etiam alij hereticarum Urbium liberarum, ac præsertim Argentorati, cuius nomine adfuit Ioannes Sleidanus, de quo toties facta mentio, descripsitque res consuetà sibi fide, animique sinceritate; quem postea secutus est Suauis, sed nouis fabulis adiectis. Breuè etiam expectabantur Mauritij Saxonie Septemuiri Legati, qui paulò post aduenere. Ac satis quidem iam vsque ab initio paruit, ab huiusmodi Oratoribus spem concordie non afferri, cum animum illius cupidum nec ipsi gererent, ut qui Præfides inuisere noluerunt, ne Pontificiam auctoritatem in iis agnoscere viderentur, & in comperito esset, illos adesse paratos ad indicendum potius bellum tamquam aduersarios, quam ad offerendum obsequium tamquam subiectos. Verumtamen id contingebat, quod in pluribus euentis huius Historie notauimus, scilicet necessarium videri, ut hæc veritas, in ipsius causa à prudentibus præuisa, reipsa palàm fieret populo; qui non minus in spe quam in metu nimius est, & sæpè irritum agitata optataque concordie exitum adscribit potius suorum asperitati quam hostium improbitati. Quamobrem Pontifex iniunxit Præfidentibus, ut, antehabitâ maiestati charitate, deuorarent quidquid à Protestantibus insolentius ageretur, & ad omnia illorum postulata, etsi minus conuenientia, sese flecterent, dummodò id sine iactura Religionis & Ecclesie fieri posset: numquam parenti esse dedecori insaniam filij tolerare, quò reuocet ad sanam mentem. Quòd si Paulus III. passus fuerat Pontificium Nuntium perrexisse ad hereticos, subiturum apud eos repulsas atque contemptus; multò magis arrogantes eorundem petitiones, agendi que

Lib. 13.

Pars II.

Z z

ratio-

Historia
Concilii Tridentini
Lib. 12.
Cap. 15.

rationes, cum ipsi domum nostram adirent, esse tolerandas. 3552.
 Fuit qui spem conceperit, eorum duritiam mitigatum iri per
 excelsæ dignitatis conciliatorem. Etenim per eos dies transit Tri-
 dento, Germaniam repetens, Bohemiæ Rex, Ferdinandi filius, cum
 Caroli V. filia in matrimonium ducta. Eius ingressus quàm maxi-
 màm potuit pompâ etiam militari celebratus: ad quingentos passus
 extra urbem obuiam Patres iuere. Equitavit medius inter Crescen-
 tium & Madruccium, à quo domi splendidissimè exceptus. Regi-
 na in lectica sequebatur: in reliquum iidem adhibiti ritus, quos in
 superiore illius transitu memorauimus. Verùm non ampliùs quàm
 triduum ibi Rex commoratus, nihil de negotio confecit; sed illud
 promouentibus Cæsaris Oratoribus, concordia cupientissimis, hinc
 Wirtembergenses ac Saxones adducti sunt, vt suas legationes expo-
 nerent in domo Legati coram Cœtu generali, habito 24. Ianuarii,
 pridie quàm Sessio celebraretur: hinc verò Legato persuasum est,
 vt ipse pateretur antea omitti ab ipsis debitum ipsius inuisendi offi-
 cium. Sed priùs quàm id fieret, Cæsariani Præsidibus significarunt
 Oratorum Protestantium postulata, de quibus maturè deliberatum
 fuerat in cœtu pridie coacto, ne improuisa illorum petitio pertur-
 bationem afferret, & pro concordia discordiam irreparabilem
 redderet.

Illic etiam propositum est nomine Pontificis, vt ei Patres suam
 sententiam significarent, confirmanda necne esset electio habita
 (quod alibi indicauimus in transitu) à Canonicis Halberstadiensibus
 & Magdeburgensibus, quâ Fridericum, Septemuiri Brandenburgici
 filium, sibi Episcopum postulabant: ab illis Canonicis hoc consilium
 fuisse susceptum, quò se præpotenti Duce munirent contra vires
 finitimorum Protestantium: Fridericum iureiurando spondidisse, se
 Fidem Catholicam sustentaturum; & à Paulo III. per missum ho-
 minem confirmationem petiisse, sed Pontifice priùs demortuo,
 dein Sede vacante, nihil confectum; nunc denuò idem à Iulio pe-
 tere. Ex opposito obiici minorem ætatem, quæ vicesimum quat-
 tum annum non excefferat; conditionem parentis, qui hæreticè in
 vsu Calicis & coniugio Sacerdotum adhæserat; & præterea De-
 cretum Concilij, vetantis in vno eodemque capite plures Episcopa-
 tus. Ex altera parte animaduertendum, neminem ausurum fuisse
 eas Ecclesias adire, tam potenti competitore aduersante: quare nulli
 illi concederentur, eas destitutum iri. His etiam postulatis preces
 Cæsaris Regisquæ Romanorum fauere.

Sententiis variatum est. Tridentinus, Septemuiri, & complures

6 13 Decem-
bris, exat in
Diar. Mag.
ca. cemon.
præter Acta.

alij Archiepiscopi ad concessionem proni erant. Granatensis, & quamplurimi eum secuti, temporis spatium ad deliberandum petiere. Alij vnam, non duas Ecclesias Friderico tribuendas putabant. Ita nihil eâ die confectum. Die postero idem in deliberationem rediit; sed huiusmodi conditionibus temperatum:

Vt adiungeretur Friderico earum Ecclesiarum administrator tantisper, dum is legitimam ætatem expleret, ac suam religionem morelque experimento comprobasset.

Vt adiret Concilium, eique vsque ad exitum interesset, & eiusdem Decreta se seruaturum iuraret. Hoc pacto denique res proposta, etiam variè oppugnata, maiori suffragiorum numero comprobata est.

6 At non ita Patres fuerunt ancipites, cum primum Oratorum Wirtembergensium Saxonumque postulata præferere; sed confestim id consilij ab illis susceptum, quod postea, pro eo ac narrabimus, effectum est.

Mane Wirtembergenses, vt qui prius quam Saxones venerant, admissi, suæque confessionis formâ traditâ Massarello, petierunt, vt in Religionis controuersijs designarentur iudices indifferentes; cum Pontifex & Episcopi Pontifici obsequentes, in quos agitabatur, esse iudices in causa propria minimè possent. Et quædam alia breuiter adiecerunt ex iis, quæ fusiùs à Saxonibus exposita in ipsorum legatione referemus. Dimissi sunt à Conuentu, simulque iplis significatum, deliberaturos Patres super iis quæ illi proposuerant, & responsa suo tempore reddituros.

7 Eodem die, pomeridianis horis⁴, Mauritij Saxonie Septemviri Oratores auditi. Hunc titulum hi adhibuere erga Patres: *Vos amplissimi & reuerendissimi Patres, & vestra amplissima dignitates & præstantia.* Sic Latine locuti. Quod ad rem attinet, eandem planè suæcæ rationes ab illis iteratæ sunt, quibus Protestantes quæcumque Synodum reiecerant, quæ legitimè coacta, & non schismatica fuisset, & quibus tam Pontifex quam Cæsar adeò frequenter apertè repugnarant: nimirum postulata ad quinque capita redigebantur.

8 Primum erat huiusmodi: Eo obtentu, quòd securitas tradita per fidem publicam haud sufficeret, quodque Concilium Constantiense decreuisset, præstandam non esse fidem publicam reis ob crimen Religionis; aliam ab ipsis peti, eâ formâ, quæ Bohemis à subsecuto Basileensi Concilio data fuerat. Qua in re sciatur oportet, falsum esse quod hic dicitur, huiusmodi Decretum à Constantiensi

Zz 2

stantiensi

Historiæ
Concilij Trid.
lib. 12.
cap. 15.
1552.

1552.

stantiensis Concilio fuisse conditum. Decretum fuit, per fidem publicam hæreticis concessam à profanis Principibus, haud obstringi Iudices Ecclesiasticos, ad quos pertinet de his causis iudicare; ad eoque laicorum Magistratui obseruatà ex parte sua securitatis fide, nihil ultra præstandum: verùm Ecclesiastico Magistratui, qui fidem non dederat, integrum esse suo fungi munere. Quocirca Saxorum petitio nitebatur quâdam calumniâ, perinde quasi Concilia docerent, fidem publicam haud esse seruandam; eratque studiosè quæsita cauillatio in eo securitatis libello, qui ab ipso Concilio illis legitimè traditus fuerat. At verò Suauis, minutarum alioquin ineptiarum narrator, obuoluit silentio verum tenorem Constantiensis Decreti, & vt ob oculos imperitorum hanc Ecclesiæ libem relinquat, & ne fidem malam detegat, quâ Protestantes agebant. Verè tamen idem obseruat, eorum petitionem eò retendisse, vt quædam sibi conducibilia obtinerent, quæ se quæsituros ex verbis Basileensi formulæ similibus arbitrabantur.

Sed à Patribus, quantum assequi coniecturâ possum (nam in Actis de hoc perpauca) respondebatur, fidem publicam Basilea fuisse Bohemis datam in Sessione quarta, hoc est, eo tempore quo Synodus erat à Pontifice seiuncta atque schismatica, adeoque illam haud mereri, vt ad exemplum Concilio legitimo adduceretur; præterea, nec in illa formula contineri capita, quæ Protestantes affirmabant ac flagitabant, quæ præcipuè duo erant; Ne Religioni controuersæ nisi per sacræ Scripturæ testimonia iudicarentur; & Vt hæretici ius suffragij ibi exercerent. Nam quod spectabat ad primum, in eo securitatis libello hæc erant verba: *Lex Diuina, praxistum Christi, tum Apostolica, tum Ecclesiæ primitiue, vnà cum Conciliis, Doctõribusq; fundantibus se veraciter in eadem, pro verissimo & indifferente iudice admittentur.* Quod totum æquè admittebatur à Patribus Tridentinis, sed non item cum iis interpretationibus, quæ addebant Protestantes; quasi foret in ipsorum arbitratu, diiudicare an recentis Ecclesiæ praxis ab antiqua discordaret, an hæc illæ Synodus, hic an ille Doctõr verè niteretur huiusmodi fundamentis. Quod autem ad secundum spectabat; in Concilio Basileensi numquam Bohemis concessum fuerat ius ferendæ sententiæ, sed solum facultas *differendi ac disputandi cum charitate ac modestia.* Quæ verba non sonant ampliorem auctoritatem eâ quam obtinent minores Theologi in rebus discutiendis. Scire pariter operæpretium est, in eo Basileensi libello cautum fuisse Bohemorum indemnitati, etiam nomine Romani Pontificis. Sed de hoc noluerunt quidquam

1552.

rite Protestantes: quod à Suavi narratur quidem, sed omiſſa cauſa. Ea erat: Quoniam ſi Proteſtantes nomen Pontificis expreſſum in ſecuritatſ libello voluiſſent, per eam occaſionem Patribus petenda fuiſſet ab illo facultas, eaſque in publicæ fidei tabulis apponenda, & ira eadem operâ à Concilio profitendum, ſibi non ineſſe poteſtatem obligandi Pontificis: & ex altera parte, tametſi Pontificis nomen omitteretur, omnem ſuſpicionis nebulam abſtergebat Legati Nuntiorumque Pontificiorum ſubſcriptio, quorum facultates patebant ampliſſimè.

10 Secundo loco poſtularunt Oratores, vt parata iam articulorum deciſio protraheretur ad Theologorum aduentum, qui à Saxone breui mittendi erant de his diſceptaturi, & quibus nondum accedere licuerat, fidem publicam cuiuſcumque expertem periculi deſiderantibus.

11 Tertio, vt recognoſcerentur, ac denuò in diſputationem reuocarentur vnà cum Saxoniciſ Theologiſ, quæ ad eam uſque diem decreta fuiſſent Confeſſioni Auguſtanæ aduerſantia. Hæc fuiſſe Auguſtani Conuentus ſenſa, cum Imperij totiuſ nomine continuatione Tridentinæ Synodi intermiſſæ poſtulabatur: Nouam hanc trutinam neceſſariam eſſe, quòd ipſorum Principi innotuiſſet, iſ articuliſ, præſertim de Juſtificationis negotio, multa errata non leuia contineri, per ſacras Litteras redarguenda: Huiuſmodi capita ſtatuenda eſſe Chriſtianarum omnium nationum calculo, quarum Antitiſtes ſuperioribus Decretis haud interuenerant; & hiſ abſentibus, eam Synodum peculiarem conuentum, non Oecumenicum Concilium appellandum. Ad hæc Patres: Si aliquorum abſentia poſt indiſtum Concilium ſatis eſſet ad abrogandam illi auctoritatem Oecumenici, liberum cuiuſcumque eſſet eam impedire; & vix ex tota antiquitate produci poſſet Concilium, de quo id ipſum quoquo modo in controuerſiam adducere non liceret: hoc verò maximè opponi poſſe Tridentino Conuentui, cum integra natio Gallorum abeſſet. Ceterà, quàm fas eſſet Oratoribus affirmare, eam fuiſſe Auguſtani Conuentus ſententiam, quando iſ diſertè petierat continuationem Concilij Tridenti? Id quod numquam fuit, minimè continuari: igitur ab vniuerſi Imperij Ordinibus exiſtimatum fuiſſe Concilium Oecumenicum, non peculiarem quemdam cœtum, cœtum illum, qui Tridenti habitus fuerat Paulo ſedente, quiſque memorata Decreta pronuntiarat.

12 Quarto loco poſtulabant, vt cum quædam ex controuerſiſ, poſſimum de Romano Pontifice, agerentur, meminiſſent Patres ſan-

Z.z 3

tionum

Historia
Concilij Tri
dentini
lib. 12.
cap. 15.

1552.

ationum Concilij Constantiensis ac Basileensis, in quibus statutum, ut in causis Fidei, & in iis quæ ad ipsum Romanum Pontificem spectant, ille Concilio subiiciatur. Instabant igitur Saxonum nomine Oratores, ut primo loco id à Patribus Tridentinis declararetur, perinde ac à Basileensibus Sessione secundâ; adeoque iuramento soluerentur ij qui Pontifici fuerant obligati, quamquam eo soluti iam essent habendi ex iis quæ laudatæ Synodi definierant. Hæc postulatio impellebat Concilium in scopulosum illud fretum, cuius metu Clemens, & Cardinales ab eo delecti, Cæsari in Belgio significarant, per huiusmodi conuentum maius discrimen noui schismatis quàm spem concordia allatum iri, quemadmodum suo loco exposuimus. Et à Cæsare id temporis responsum fuit, Pontificis Romani, quippe supremi Præsidis, esse, res in Concilio agitandas præscribere, ac propterea seditiosam illam disputationem vitari posse. Quod ad concordiam attinebat, exploratam sibi satis esse pertinaciam hæreticorum; proinde à se non peti Synodum, quò si reuocari possent ad frugem, sed quò vniuersæ Ecclesiæ proscriptio- ne punirentur. Quod mihi libuit hîc recensere, ut lector intelligat, lentè processisse Pontifices ad hanc conuocationem, non per fictos & emendicatos colores, sed ob validissimas rationes, exitu comprobatas.

Lib. 3.
cap. 5.

Tam callidæ petitioni plura Præsides opposuere, sed duo præcipua. Alterum, cum semper Lutherus, eiusque factio Concilium Constantiense tamquam irritum ac sacrilegum detestati fuissent, quippe qui præcipuas opiniones suas ab eo damnatas conspexerant, cumque tunc ut maximè Lutherani obfirmati refellerent tot illius Decreta certæ significationis & efficaciam, alienum ab omni ratione videri, nunc ab ipsis proferri veluti diuinum Oraculum quoddam illius Decretum dubiæ intelligentiæ, & nequiquam confirmatum à Martino Pontifice, cuius confirmatio tantum extenditur ad Fidei dogmata ibi aduersus recentes hæresiarchas sancita. Alterum fuit, cum ad habendum legitime Concilium exigerent Oratores Christianarum nationum omnium interuentum, certè nisi non posse Basileensi, ad quod infringendum coacta fuit Synodus tam ampla, tam nobilis nationum concursu, cuiusmodi fuit Ferrariensis, ac dein Florentina, quam postea comprobauit Ecclesia.

At è conuerso studebant Oratores cohonestare petitionem suam, quæ alioqui supra modum rationi dissentanea videbatur, quando non tam pugnam quàm deditioem ante pugnam efflagitabat. Hinc rationem adducebant, semper ab hæreticis decantatam, & antea

antea à Wirtembergensibus productam; cum essent de Romano Pontifice multa corrigenda, eidem Iudicem agere non licere. Sed reponeretur à Patribus: Hanc argumentationem quò magis popularem, eò vitiosorem esse; utpote quæ si semel admitteretur, omnem Monarchiam deleteret, cuius regimen postulat, ut Princeps ipse sibi sit lex, nec alium iudicem præter Deum & publicam infamiam reformidet. Quod si hoc admittitur in hereditariis Principatibus quò maiora bona decerpantur, quæ secum fert auctoritas suprema coniuncta cum vnitate perfecta; quantò potiori iure id admittendum in principatu per suffragia collato, & in quo senex eligi solet, & iam diu probatus? Accedebat, ex eodem argumento, si penitus introspectiatur, confici pariter, nullum aliud rectæ gubernationis genus posse subsistere; cum omnes tandem ad supremum Magistratum sint redigendæ, siue is vno dumtaxat, siue pluribus constituitur, qui Magistratus leges simul det & accipiat. Perpenderent proinde non modò Principes, an domi suæ huiusce doctrinæ vsum admitterent, sed etiam politici, nam eo admissio, posset ne Principatus vllus persistere, nisi fortè vniuersa populi fæx in eo dominaretur?

15 Probè intellexerant Oratores, declarationem, quam ipsi postulabant à Synodo, ut nimirum ea Pontifici superior pronuntiaretur, agnosci à prudentibus rerum æstimatoribus idoneam esse non quidem ad componendas, sed ad multiplicandas controuersias: Pontifex quippe vicissim contrarium declarasset; nec fieri poterat, ut tertius in terra supremus Iudex inueniretur. Quare ad alia magis immoderata magisque absurda petenda progressi sunt, conati persuadere, vbi potuisset impetrari à Pontifice ut ab eo huiusmodi iuramenta relaxarentur, ingentem ex hoc plausum Concilio excitatum iri, saltem apud imperitos, auctâ in omnium animis securitate, simulque existimatione illius libertatis, quæ legitimo Concilio opus est. Sed hoc diluebatur; nimirum, si huiusmodi iuramenta vim habebant, & res ibi agitandas complectebantur, etsi Pontifex legitimus erat in omni causâ Episcoporum iudex, illa iuramenta frustra relaxatum iri, cum ante ipsa præcessisset obligatio seruandi. quidquid per eadem iuramenta firmatum fuerat; hac verò obligatione Episcopos à Pontifice solui non posse, ut qui nec arbiter nec dominus erat prærogatiuæ suæ, à Christo institutæ; adeoque nec eiusmodi prærogatiuæ officere poterat: sin autem hæc iuramenta vel inania haberentur, vel res quæ tunc agebantur haud completa, incassum pariter laxationem peti.

Postremo loco Oratores eas Diuini obsequij publicæque salutis conte-

conte-

1552. contestationes adiecere, quæ sunt vocabula communia ingentium malorum æquè ac bonorum auctoribus: habitæque ab ipsis orationis exemplar scriptum tradidere. His per communia verborum officia, perinde atque Wirtembergensibus, responsum est.

Dimissis Oratoribus, mansere Patres in consessu cum Cæsaris ac Ferdinandi Oratoribus, quos audacter mendax Suauis affirmat huiusmodi consessibus haud solitos interesse, cum oppositum Acta Concilij perpetuò testentur. Illic, pro eo quod statutum fuerat in congressibus priuatis, & cum Conciliatoribus, & inter Episcopos habitis, decretum est, vt extrema omnia, quoad fieri posset, indulgerentur. Narrat Suauis, in consiliis, in quibus hac de re delibatum est, Legatum semper immobilem in contraria sententia persistisse; sed animaduerso præualido aliter opinantium impetu, cum illum inhibere non posset, tacuisse. Quod vniciuique perspectum est, quo pacto concordet cum iis; quæ hîc scriptor supra itudine obtrudere ad exaggerandam Legati potentiam in versandis aliorum consiliis ac suffragiis, & eleuandam Concilij libertatem.

Patres itaque consensere, vt destinatae sanctiones de Missæ sacrificio & Ordinis Sacramento differrentur, quibus de rebus in cœtibus Theologorum & Patrum expensa iam fuerant capita proscribenda; tum etiam excusi Canones & Decreta, sed nondum ad generalem conuentum relata. Simul etiam iniunctum, vt interim alia pararentur de Sacramento Matrimonij, ne cunctatio otium ac tædium pareret, vt postea Synodus pari festinatione posset absolui, adeoq; Pastores Ecclesiis, & Ecclesiæ Pastoribus reddi. Statutum præterea est, vt nouæ tabulæ amplissimæ fidei publicæ Protestantibus exhiberentur, in quibus, sublato diserte quocumque obice, per Decreta Constantiensis & Senensis Synodi illato, ipsa penè verba Basileensis apponerentur, præsertim de cautionibus securitatis; quod obseruare licet vtrasque tabulas comparatè legentibus, in laudatis Conciliis impressas; omissis tamen verbis, quæ, sicuti memorauimus, in Basileensibus tabulis explicabant rationem seruandam in diiudicandis controuersis. Quamquam enim ea verba ad optimam significationem tunc fuissent apposita; tamen animaduertebatur, moliri Protestantes inextricabilis litigij telam ex illis texere; clypeumque construere aduersus cuiuscumque Iudicis potestatem, præterquam elinguis, qui nec respondere posset, nec pronuntiare. Atqui si liceret hoc pacto controuersias decidere, non alio opus esset in Republica Iudice præter legem.

Postremò, ne per verba honorifica rei utilitas impediretur, statu-

1552.

tum fuit, vt ante congressum solemnem contestatio pronuntiaretur, quæ in Actis extaret, & legitur in nonnullis Concilij exemplaribus impressa; vt nimirum Decreto quodam Sessionis secundæ renouato, ob quoscumque homines, etiam ab iis delegatos, ac libellos admissos, qui essent eiusmodi, vt admitti non deberent secundum ius aut consuetudinem, & etiam ob permissionem ferendi suffragij, vel etiam per verbum *Placet*, nihil vnquam intelligeretur detractum iuri ac dignitati præsentis Concilij, seu cuiuscumque futuri, cum iis in operibus pacis tantummodò & vnitatis ratio haberetur, modis omnibus honestis conuenientibusque quaesita.

Postero die, vigesimoquinto Ianuarij, decimaquinta Sessio habitata est, nouem Episcoporum, qui superuenerunt, accessione factâ. Sacrificium peregit Nicolaus Maria Caracciolus Catanensis Antistes: Latine concionatus est Ioannes Baptista Campeggius Maioricensis Episcopus. Promulgata in ea fuere duo Decreta de prorogatione, & publicæ securitatis libello, quæ supra memorauimus. De posteriore non est operæ quidquam amplius referre. De priore, verbis grauitate ac pietate permixtis, huiusce moræ ratio reddebatur, quò scilicet expectarentur Theologi Protestantium, quorum nomine postulatum id fuerat, simulque celerrimus illorum aduentus promissus: cum sperandum esset, eos tandem Ecclesiæ iudicio acquiesciturus, exoptatamque concordiam Christianis populis reddituros. Sic interdum par est, vt qui publicam personam gerunt, deceptos se credi sinant vanâ quâdam spe, ne maligno deprauati desiderio credantur: vulgus quippe quos in se sentit affectus, eosdem in sapientes traducens, existimat id vnumquemque opinari futurum aut non futurum, quod ipse appetit aut abhorret.

Concilia
Tridentina
Sessio II.
1552.